

VASTUVÕETUD TEKSTID

Esialgne versioon

P8_TA-PROV(2019)0423

Kamerun

Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2019. aasta resolutsioon Kameruni kohta (2019/2691(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste allkomisjoni esimehe Antonio Panzeri 7. märtsi 2019. aasta avaldust olukorra kohta Kamerunis,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 5. märtsi 2019. aasta avaldust halveneva poliitilise ja julgeolekuolukorra kohta Kamerunis,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja pressiesindaja mitmeid avaldusi olukorra kohta Kamerunis, eelkõige 31. jaanuari 2019. aasta avaldust,
- võttes arvesse Aafrika Liidu valimisvaatlusmissiooni 9. oktoobri 2018. aasta esialgset avaldust 2018. aasta presidendivalimiste kohta Kamerunis,
- võttes arvesse ÜRO ekspertide 11. detsembri 2018. aasta avaldust protestide mahasurumise kohta,
- võttes arvesse inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika komisjoni 6. märtsi 2019. aasta avaldust inimõiguste olukorra kohta Kamerunis,
- võttes arvesse Kameruni 2014. aastal vastu võetud terrorismivastast seadust,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse AKV-ELi partnerluslepingut (Cotonou leping),
- võttes arvesse 1981. aastal vastu võetud inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat, mille Kamerun on ratifitseerinud,

- võttes arvesse Kameruni Vabariigi põhiseadust,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et Kamerunil on samaaegselt lahendada mitu poliitilist ja julgeolekualast probleemi, sealhulgas Boko Harami oht riigi kaugpõhjas, piiriülesed ohud idapiiril Kesk-Aafrika Vabariigiga ning riigisisised relvastatud separatistide mässud ingliskeelsetes loode- ja edelapiirkondades;
 - B. arvestades, et Kamerunis toimusid 7. oktoobril 2018 presidendivalimised; arvestades, et nende valimistega seoses teatati väidetavatest pettustest ja eeskirjade eiramisest; arvestades, et president Paul Biya on olnud võimul alates 1982. aastast; arvestades, et 2008. aastal muudeti Kameruni põhiseadust, et kaotada ametiaja piirangud;
 - C. arvestades, et Maurice Kamto juhitava opositsioonierakonna Kameruni Taassünni Liikumine (MRC) toetajad ja liitlased on korraldanud Doualas, Yaoundés, Dshangis, Bafoussamis ja Bafangis proteste; arvestades, et julgeolekujõud kasutasid nende protestide mahasurumiseks ebaproportsionaalselt jõudu, sealhulgas pisargaasi ja kummikuule;
 - D. arvestades, et ligi 200 inimest, kaasa arvatud Maurice Kamto ja teised opositsioonijuhid võeti 2019. aasta jaanuaris meelevaldselt vahi alla ja peeti kinni, ilma et neile oleks võimaldatud kohest juurdepääsu advokaadile; arvestades, et opositsiooni toetajaid ja nende juhte on süüdistatud mitmetes kuritegudes nagu ülestõus, vaenutegevus isamaa vastu, mäss, avalikus kasutuses oleva vara hävitamine, vabariigi presidendi solvamine ja poliitilist laadi kogunemised;
 - E. arvestades, et 9. aprillil 2019 kinnitas Kameruni keskosa apellatsioonikohus esimeses astmes tehtud otsust ning keeldus Maurice Kamto ja veel kuue isiku vabastamisest; arvestades, et apellatsioonikohtu menetlus toimus ilma Maurice Kamto ja tema advokaatide kohalolekuta;
 - F. arvestades, et Kameruni ametivõimud on võtnud mõnede opositsiooniliikmete vastu sõjaväekohtutes kohtuprotsesside algatamisega ebaproportsionaalseid meetmeid, süvendades Kameruni poliitilisi rahunusi; arvestades, et süüdimõistmise korral võib süüdistatavaid oodata surmanuhtlus;
 - G. arvestades, et Kameruni ametivõimud on korduvalt piiranud väljendusvabadust, sulgedes interneti, ahistades ja pidades kinni ajakirjanikke, keeldudes andmast litsentse sõltumatule meediale ning korraldades poliitilisi rünnakuid sõltumatu ajakirjanduse vastu;
 - H. arvestades, et Kameruni prantsuskeelse enamuse ja ingliskeelse vähemuse vahel püsivad pinged; arvestades, et Kameruni loode- ja edelapiirkonnad on peamiselt inglise keelt kõnelevad ning sealne haridus- ja õigussüsteem on erinev;
 - I. arvestades, et 2016. aasta lõpus tõi ingliskeelsete piirkondade diskrimineerimine ja suhteline hooletusse jätmine ning prantsuse keele ja õigussüsteemi kehtestamine sealsetes koolides ja kohtutes kaasa õpetajate ja juristide rahumeelsed streigid ning rahumeelsed meeleavaldused;
 - J. arvestades, et vägivald on alates 2018. aasta oktoobrist eskaleerunud ning

Julgeolekujõudude suuremahuliste operatsioonidega on sageli kaasnenud kuritarvitusi ja inimõiguste rikkumisi, sealhulgas ebaseaduslikke tapmisi, vägistamisi, naiste ja laste vastu suunatud vägivalda ning vara hävitamist;

- K. arvestades, et relvastatud separatistid on pannud toime massilisi inimrööve, sealhulgas röövides koolilapsi ja üliõpilasi, on viinud läbi politsei-, õiguskaitseasutuste ja kohalike omavalitsuste ametnike sihipäraseid tapmisi, osalenud väljapressimistes, korraldanud iganädalasi „kummituslinna“ meelevaldusi ning boikoteerinud ja süüdanud haridusasutusi ja haiglaid, jättes seeläbi tuhanded noored ilma juurdepääsust haridusele ja üldsuse ilma juurdepääsust tervishoiuteenustele;
 - L. arvestades, et kriisi tulemusena on riigisiselt ümber asunud hinnanguliselt 444 000 inimest ja veel 32 000 inimest on põgenenud naaberriiki Nigeeriasse; arvestades, et kogu Kameruni territooriumil valitsev humanitaarkriis hõlmab rohkem kui 600 000 riigisisest põgenikku ja ligikaudu 35 000 põgenikku naaberriikide konfliktidest, ning 1,9 miljonit inimest ähvardab toiduainetega kindlustamatus;
 - M. arvestades, et 2018. ja 2019. aastal rakendas Kameruni valitsus riigi loode- ja edelaosas erakorralist humanitaarabi kava, et tagada esmajärjekorra põgenikele mitmetahulisem kaitse ja abi ning pakkuda kriisist mõjutatud inimestele tervise teenuseid;
 - N. arvestades, et sooline vägivald ja vähemuste tagakiusamine on endiselt tõsised probleemid; arvestades, et Kameruni karistusseadustikuga karistatakse samasooliste isikute vahelisi seksuaalsuhteid kuni viieaastase vangistusega; arvestades, et politsei ja sandarmid (sõjaväepolitsei) vahistavad ja kiusavad jätkuvalt LGBTI-inimesi;
 - O. arvestades, et kaugpõhjas jätkab Boko Haram raskeid inimõiguste rikkumisi ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, kaasa arvatud vara rüüstamine ja hävitamine ning tsiviilisikute tapmine ja röövimine;
1. mõistab hukka julgeolekuteenistuste ja relvastatud separatistide poolt toime pandud piinamise, kadunuks jäämise sundimise ja kohtuvälise hukkamise juhtumid; väljendab erilist muret seoses valitsusvägede osalemisega vägivallas; kutsub julgeolekujõude üles järgima operatsioonide läbiviimisel rahvusvahelist inimõigustealast õigust ning palub valitsusel võtta viivitamata meetmeid, et teha riigis vägivallale ja karistamatusele lõpp;
 2. mõistab hukka ülemäärase jõu kasutamise meelevaldajate ja poliitiliste oponentide vastu ning ajakirjandus-, väljendus- ja kogunemisvabaduse rikkumised; peab äärmiselt kahetsusväärseks Maurice Kamto ja teiste rahumeelsete meelevaldajate vahistamist ja kinnipidamist; nõuab, et Kameruni ametivõimud vabastaksid viivitamata Maurice Kamto ja kõik teised poliitiliselt motiveeritud süüdistuste alusel kinnipeetavad isikud, sõltumata sellest, kas nad vahistati enne või pärast 2018. aasta presidendivalimisi;
 3. kutsub lisaks Kameruni valitsust üles lõpetama poliitiliste aktivistide igasuguse tagakiusamise ja hirmutamise, tühistades muu hulgas rahumeelsete poliitiliste kogunemiste, meelevalduste ja protestide keelu, ning võtma meetmeid vihakõne juhtumite ohjeldamiseks;
 4. tuletab meelde, et tsiviilelanikkond ei tohiks mingil juhul kuuluda sõjaväekohtute

- jurisdiktsiooni alla; tuleb Kamerunile meelde tema rahvusvahelisi kohustusi kaitsta kõikide kodanike õigust õiglasele kohtumenetlusele sõltumatutes kohtutes;
5. tuleb meelde, et surmanuhtlust ei ole Kamerunis kasutatud alates 1997. aastast; märgib, et see on tähis riigi teel surmanuhtluse täieliku kaotamise suunas; kordab, et Euroopa Liit on surmanuhtlusele täielikult vastu, ning kutsub Kameruni valitsust üles kinnitama, et ta ei nõua poliitilistele aktivistidele ja meelevaldajatele surmanuhtlust;
 6. väljendab muret asjaolu pärast, et Kamerun ei ole oma julgeolekujõude vastutusele võtnud, mis on vägivalda ja karistamatuse tunnet süvendanud; nõuab, et politsei ja julgeolekujõudude poolt meelevaldajate ja poliitiliste oponentide vastu jõu kasutamise asjus viidaks läbi sõltumatu ja läbipaistev uurimine ning et vastutavate isikute üle mõistetak kohut õiglase kohtumenetluste raames;
 7. nõuab tungivalt, et Kameruni ametivõimud võtaksid vägivallatsükli lõpetamiseks kõik vajalikud meetmed kooskõlas riigi inimõigustealaste kohustustega; nõuab eelkõige, et valitsus korraldaks kaasava poliitilise dialoogi, mille eesmärk on leida inglise keelt kõnelevates piirkondades valitsevale kriisile rahumeelne ja püsiv lahendus; palub, et rahvusvaheline üldsus aitaks kaasavaid riigisiseseid rahukõnelusi hõlbustada, tehes ettepaneku olla kõneluste vahendaja;
 8. peab kahetsusväärseks mõlema konfliktiosalise soovimatust rahukõnelusi alustada; nõuab tungivalt, et Aafrika Liit ja Kesk-Aafrika Riikide Majandusühendus teeksid selliste kõneluste korraldamiseks pingutusi, ning nõuab, et EL oleks valmis seda protsessi toetama; on seisukohal, et kui edasimekut ei toimu, peaks Kameruni kriisi arutama ÜRO Julgeolekunõukogu; nõuab lisaks, et EL kasutaks ära poliitilist mõjujõudu, mida pakuvad arenguabi ja muud kahepoolsed programmid, et tõhustada Kamerunis inimõiguste kaitset;
 9. nõuab tungivalt, et Kameruni valitsus rajaks tõelise, representatiivse ja elujõulise demokraatia; palub seetõttu valitsusel kutsuda kõik poliitilised sidusrühmad kokku valimissüsteemi üksmeelseks läbivaatamiseks, et tagada vaba, läbipaistev ja usaldusväärne valimisprotsess; nõuab, et see protsess toimuks enne uute valimiste korraldamist, et edendada rahu ja vältida valimisjärgseid kriise; nõuab, et EL suurendaks tehnilist abi, et toetada Kameruni jõupingutusi tugevdada valimismenetlusi ja muuta need demokraatlikumaks;
 10. kordab, et aktiivne ja sõltumatu kodanikuühiskond on inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte kaitsmiseks hädavajalik; väljendab muret selle pärast, et Kameruni ingliskeelse kodanikuühiskonna konsortsiumi tegevus on keelatud; nõuab tungivalt, et valitsus tühistaks keelu ja tagaks kodanikuühiskonna vaba tegutsemisruumi;
 11. väljendab muret asjaolu pärast, et 2014. aasta terrorismivastast seadust kuritarvitatakse põhivabaduste piiramiseks; toetab ÜRO ekspertide nõudmisi seadus läbi vaadata, eesmärgiga tagada, et seda ei kasutataks väljendusvabaduse ning rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabaduse õiguste piiramiseks;
 12. võtab teadmiseks Ameerika Ühendriikide otsuse vähendada Kamerunile antavat sõjalist abi, arvestades usaldusväärseid väiteid selle kohta, et julgeolekujõud on toime pannud inimõiguste ränki rikkumisi; kutsub komisjoni üles hindama sellest aspektist ELi toetust julgeolekuteenistustele ja andma sellest Euroopa Parlamendile aru; nõuab,

et EL ja selle liikmesriigid tagaksid, et Kameruni ametivõimudele antava toetusega ei aidata kaasa inimõiguste rikkumistele ega soodustata neid;

13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa Liidu inimõiguste eriesindajale, AKV-ELi nõukogule, Aafrika Liidu institutsioonidele ning Kameruni valitsusele ja parlamendile.